

Resumé af årsberetningen for 2023

Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) præsenterer i sin årsberetning for 2023 organisationens vigtigste resultater og aktiviteter i forbindelse med opfyldelsen af dens mandat og arbejdsprogram i de sidste 12 måneder. EBA's resultater præsenteres på baggrund af den makroøkonomiske og geopolitiske udvikling.

Beretningen fremhæver EBA's mission om at bidrage til stabilitet og effektivitet i det europæiske finansielle system gennem enkel, konsekvent, gennemsigtig og retfærdig regulering og gennem tilsyn, der er gavner alle EU-borgere.

Gennemførelsen af Basel 3 i EU

EBA har offentliggjort en vejledende køreplan for gennemførelsen af Basel 3, som er tilpasset til EU's nye banklovgivning, kapitalkravsforordningen (CRR 3) og kapitalkravsdirektivet (CRD 6). EBA fokuserede på indberetning, markedsrisiko og retningslinjer for interne modeller. De vigtigste arbejdsområder omfattede securitisering, kapitaludstedelser, likviditetsrisici, renterisici og tilsynsmæssig konvergens, og der forventes 140 nye mandater i 2024 og fremadrettet. Desuden arbejdede EBA med lovgivningen for investeringsselskaber og udsendte opdateringer om dækkede obligationer, kapitalgrundlag, ledelse og mangfoldighed. Der forventes øget kontrol med tredjelands markedsadgangs- og renterisici i anlægsbeholdningen (IRRBB) i de kommende år.

En opgraderet stresstest i hele EU

I 2023 gennemførte EBA en EU-dækkende stresstest og udvidede stikprøven til 70 banker i 16 lande, der dækkede 75 % af EU's bankaktiver. Testen vurderede bankernes modstandsdygtighed i referencescenarier og ugunstige scenarier og omfattede tilsynsmæssige top-down-fremskrivninger for nettoindtægter fra gebyrer og provision. For første gang omfattede den detaljerede data om kredittab på sektorniveau for at vurdere virkningen af den økonomiske usikkerhed. Resultaterne viste, at de europæiske banker fortsat er modstandsdygtige trods alvorlig økonomisk tilbagegang, høj inflation, stigende renter og creditspænd.

Desuden foretog EBA en ad hoc-analyse af urealiserede tab på obligationer og bemærkede, at bankerne fra februar 2023 havde 75 mia. euro i urealiserede tab på obligationer til amortiseret kostpris, reduceret med 38 mia. euro i afdækninger. Disse tab blev anset for at være håndterbare. EBA indledte desuden arbejdet med at udvikle et Fit for 55-klimarisikoscenario for at evaluere den finansielle sektors modstandsdygtighed og støtte til overgangen til et lavemissionssamfund under stress.

Formidling af data til interessenterne

EBA videreudviklede sin datastrategi, hvor fokus lå på at forbedre den reguleringsmæssige dataindsamling, -deling og -analyse gennem platformen for den europæiske centraliserede

infrastruktur for tilsynsdata (EUCLID). Dette forbedrede datastrømmen mellem interessenterne og gav større gennemsigtighed og bedre risikoanalyser og efterlevelse af lovgivningen. Strategien støttede også gennemførelsen af en søjle 3-datahub og forberedte gennemsigtighedsøvelsen i 2023, som gav over 1,2 millioner datapunkter. Derudover færdiggjorde EBA datapunktmodel 2.0-standard for at strømline rapporteringsprocesser, reducere omkostninger og muliggøre digital lovpligtig indberetning. EBA arbejdede mod at integrere indberetningsrammer for tilsyn, statistik og afvikling ved hjælp af ny teknologi for at mindske indberetningsbyrden og efterlevelseselementer, og samtidig fremme RegTech-løsninger.

Digital finans og MiCAR/DORA-mandater

EBA gjorde fremskridt med arbejdet med forordningen om digital operationel modstandsdygtighed (DORA) og forordningen om markeder for kryptoaktiver (MiCAR). DORA, der trådte i kraft i januar 2025, har til formål at forbedre den digitale modstandsdygtighed af EU's finansielle sektor. EBA har sammen med andre europæiske tilsynsmyndigheder indledt høringer og udarbejdet politikker for styring af risici inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT) og indberetning af hændelser. Den gjorde også klar til at føre tilsyn med kritiske tredjepartsudbydere af IKT-tjenester.

MiCAR, som har været i kraft siden juni 2023, regulerer kryptoaktiver. EBA indledte høringer om tekniske standarder for udstedere af aktivbaserede tokens (ART'er) og elektroniske pengetokens (EMT'er) med fokus på ledelse, stresstest og markedsadgang. For at støtte omstillingen i sektoren offentliggjorde EBA retningslinjer, tilskyndede til tidlig efterlevelse og udviklede tilsynsrammer. EBA overvågede også finansielle innovationer som krypto, kunstig intelligens og BigTech, og var med til at udvikle et uddannelsesprogram for tilsyn med digital finans gennem EU's akademi for tilsyn med digital finans.

Større kapacitet til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme i EU

I 2023 styrkede EBA sin kapacitet til at bekæmpe hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (ML/TF) i EU. EBA opdaterede retningslinjer og udstedte nye med fokus på udbydere af kryptoaktivtjenester (CASP'er) og overholdelse af ordninger med restriktive foranstaltninger. Det blev også prioriteret at håndtere spørgsmål som derisking og sårbare gruppers adgang til finansielle tjenester. EBA støttede ML/TF-risikostyringen og oprettede over 260 kollegier til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (AML/CFT) med henblik på koordineret tilsyn.

De vigtigste initiativer omfattede lanceringen af EBA's centrale database om bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (EuReCA), en central database til sporing af AML/CFT-mangler og revision af retningslinjer for overførsel af penge og kryptoaktiver. EBA lettede også overgangen til den nye Myndighed for Bekæmpelse af Hvidvask af Penge og Finansiering af Terrorismen ved at sikre en smidig overdragelse af ansvar og forme det fremtidige AML/CFT-regelsæt.

Gennemførelse af ESG-køreplanen

EBA udviklede sin miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige (ESG) køreplan med fokus på at integrere ESG-risici i bankrammen for at støtte EU's bæredygtige omstilling. De vigtigste tiltag

omfattede vurdering af den tilsynsmæssige behandling af ESG-risici, offentliggørelse af en rapport om de miljømæssige og sociale risici rolle, og forslag til forbedringer for at fremskynde integrationen af dem. EBA udstedte også retningslinjer for styring af ESG-risici og arbejdede på at forbedre gennemsigtigheden gennem indikatorer for de vigtigste ugunstige virkninger (PAI-indikatorer). EBA behandlede grønvask i den finansielle sektor og rådgav om grønne lån og realkreditlån. Derudover forberedte EBA sig på klimarisikoscenarieanalysen til Fit-for-55 for at vurdere den finansielle sektors modstandsdygtighed over for klimarelaterede risici.

Risikovurdering

EBA vurderede fortsat risici og sårbarheder i EU's banksektor med fokus på udfordringer såsom den russiske invasion af Ukraine, ustabilitet på de finansielle markeder, inflation og stigende renter. På trods af disse udfordringer forblev EU's banksektor modstandsdygtig med høj kapitalisering (egentlig kernekapitalprocent (CET1) på 16 %) og robust rentabilitet. Der er dog stadig risici i forbindelse med stigende renter, økonomisk afmatning og operationelle risici som f.eks. cybertrusler. EBA overvågede likviditet, aktivbehæftelse og finansieringsplaner og offentliggjorde vigtige resultater i rapporter som f.eks. risikovurderingsrapporten, likviditetsundersøgelser og et temperaturkort for renterisikostyring.

Genopretning og afvikling

I 2023 styrkede EBA genopretnings- og afviklingsrammen ved at udarbejde retningslinjer for gennemførelse af bail-in-værktøjer og test af afviklingsmuligheder. Den offentliggjorde endelige retningslinjer vedrørende overordnet genopretningskapacitet for at harmonisere genopretningsplanerne. EBA overvågede desuden konvergensen i afviklingsrammerne og opbygningen af MREL-ressourcer for at forbedre kriseberedskabet og modstandsdygtigheden.

Betalingstjenester

EBA arbejdede på at forbedre effektiviteten, sikkerheden og anvendeligheden af detailbetalinger i EU. Et vigtigt resultat var en peer review af tilladelser til betalingsinstitutter i henhold til det reviderede betalingstjenestedirektiv (andet betalingstjenestedirektiv), hvor der blev fremhævet større gennemsigtighed, men også lovgivningsmæssige uoverensstemmelser. EBA støttede Europa-Kommissionens udarbejdelse af tredje betalingstjenestedirektiv og fortsatte med at vurdere data om betalingssvindel.

Beskyttelse af forbrugere og indskydere

I 2023 øgede EBA beskyttelsen af forbrugere og indskydere ved at koordinere mystery shopping-aktiviteter, udvikle risikoindikatorer for detailkunder og offentliggøre forbrugerbeskyttelsesrapporter. De vigtigste initiativer omhandlede bl.a. forbedring af gennemsigtigheden i kredittjenester og behandling af klager. EBA reviderede også indskudsgarantiordningerne og analyserede ændringer i indskudsdækningen for at styrke indskyderbeskyttelsen og den finansielle stabilitet.

Tilsynsmæssig konvergens og uafhængighed

EBA mæglede i en tvist mellem spanske og belgiske indskudsgarantiordninger og indførte fælles ESA-kriterier for tilsynsmæssig uafhængighed. Den gennemførte også flere peer reviews med fokus på tilladelser, behandling af låntagere med pant i fast ejendom og kvalificerede kapitalandele med henblik på at forbedre tilsynspraksis og håndtere nye risici på tværs af sektorer.